Сірко Р. І., Слободяник В. І., Левченко Ю. А. Застосування в казкотерапії психоаналітичних архетипічних сюжетів кризи значущих партнерських стосунків. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2026. № 2 (8). С. 162–167.

УДК 398.47.21.221
This article is an Open Access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).
ISSN (print) 3041-1297, ISSN (online) 3041-1300

DOI https://doi.org/10.32782/3041-1297/2026-2-18

Р. І. Сірко[1], В. І. Слободяник[2], Ю. А. Левченко[3]
[1]Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна
[2]Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна
[3]Національний університет цивільного захисту України, м. Черкаси, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9398-6272 – Р. І. Сірко
https://orcid.org/0000-0001-6533-3453 – В. І. Слободяник
https://orcid.org/0000-0002-8309-6188 – Ю. А. Левченко
slobodyanyk2014@gmail.com

ЗАСТОСУВАННЯ В КАЗКОТЕРАПІЇ ПСИХОАНАЛІТИЧНИХ АРХЕТИПІЧНИХ СЮЖЕТІВ КРИЗИ ЗНАЧУЩИХ ПАРТНЕРСЬКИХ СТОСУНКІВ

Анотація. У статті з психологічного погляду аналізуються казки, що розкривають динаміку міжособистісних стосунків, де їх можна умовно класифікувати за архетипічними ознаками на жіночі та чоловічі. Виявлено, що у сучасній культурі різних народів світу існують жіночі образи, які мають схожість як у назві, так і у своїх психологічних характеристиках, основною функцією яких є побудова міжособистісних стосунків із протилежною статтю. Вивчено, як психоаналітична інтерпретація вказує на прояв Архетипів Великої Матері та Дикої Жінки за сприйняття цих персонажів психікою людини. Поряд зі значною теоретичною розробленістю зазначеної проблеми існує певний дефіцит наукової інформації щодо впливу даних архетипів на поведінку особистості, розроблення психотерапевтичних методів із використанням вищезазначених персонажів. Ключовими сюжетами жіночих казок є боротьба жінки за власні почуття та процес символічного «переродження» партнера. Основним мотивом чоловічих казок значимих стосунків є проходження випробувань, визначених жінкою, – від розв'язання складних проблем до виконання завдань, що передбачають пошук або подолання емоційної дистанції. Казки значимих партнерських стосунків, як чоловічі, так і жіночі, можна умовно класифікувати за трьома етапами. Перший етап – «вихід із зони комфорту» – зумовлений інфантильністю героя чи героїні, що призводить до порушення встановлених кордонів та зазіхання на особистий простір партнера. Наслідком такої поведінки стає «зникнення» партнера, що символізує дистанціювання у стосунках. Другий етап – «пошук союзників» – передбачає усвідомлення цінності іншої особи та прийняття свідомого рішення щодо відновлення стосунків. Основними інструментами на цьому етапі є: звернення до досвіду попередніх поколінь, рефлексія та переосмислення життєвих цінностей, а також розвиток емпатії, що сприяє пошуку конструктивної підтримки. Третій етап – «випробування» – полягає у подоланні конкуренції. Ключовим завданням тут є демонстрація потреби в партнері, що слугує доказом його значущості для героя та обґрунтуванням подальшого розвитку стосунків.

Ключові слова: архетип, психоаналітичний сюжет, криза значимих партнерських стосунків, казкотерапія, ініціація.

R. I. Sirko[1], V. I. Slobodianyk[2], Yu. A. Levchenko[3]
[1]Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine
[2]National Forestry University of Ukraine, Lviv, Ukraine
[3]National University of Civil Defense of Ukraine, Cherkasy, Ukraine

THE USE OF PSYCHOANALYTIC ARCHETYPICAL PLOTS OF CRISES IN SIGNIFICANT PARTNERSHIP RELATIONSHIPS IN FAIRY TALE THERAPY

Abstract. The article analyzes fairy tales from a psychological point of view, revealing the dynamics of interpersonal relationships, where they can be conditionally classified according to archetypal features into female and male. It was found that in the modern culture of different peoples of the world there are female images that are similar both in name and in their psychological characteristics, the main functions of which are the construction of interpersonal relationships with the opposite sex. It was studied how psychoanalytic interpretation indicates the manifestation of the Archetypes of the Great Mother and the Wild Woman in the perception of these characters by the human psyche. Along with the significant theoretical development of the mentioned problem, there is a certain shortage of scientific information regarding the influence of these archetypes on the behavior of the individual, the development of psychotherapeutic methods using the above-mentioned characters. The key plot of women's fairy tales of significant relationships is the struggle of a woman for her own feelings and the process of symbolic "rebirth" of a partner. The main motive of men's fairy tales of meaningful relationships is passing the tests set by the woman: from solving complex problems to performing tasks that involve finding or overcoming emotional distance. Tales of meaningful partnership relationships, both male and female, can be conditionally classified into three stages. The first stage – «leaving the comfort zone» – is due to the infantility of the hero or heroine, which leads to a violation of established boundaries and encroachment on the partner's personal space. The consequence of such behavior is the «disappearance» of the partner, which symbolizes distancing in the relationship. The second stage – «search for allies» – involves realizing the value of the other person and making a conscious decision to restore the relationship. The main tools at this stage are: turning to the experience of previous generations, reflection and rethinking of life values, as well as the development of empathy, which contributes to the search for constructive support. The third stage, the «trial», involves overcoming competition. The key task here is to demonstrate the need for a partner, which serves as proof of their importance to the hero and the justification for further development of the relationship.

Key words: archetype, psychoanalytic plot, crisis of significant partnership relationships, fairy tale therapy, initiation.

Вступ. Партнерські стосунки з давніх-давен є невід'ємною частиною як народної та літературної творчості, так і об'єктом вивчення психологів та психотерапевтів. Умовно казки значимих стосунків можна поділити на архетипічні чоловічі та жіночі. Жіночі «казки стосунків» – шведська «Три чарівні листочки», російська «Пір'ячко Фініста Ясного Сокола», французька «Красуня та чудовисько» в обробці Жанни-Марі Лепренс де Бомон, «Червона квіточка» С. Аксакова, іспанська «Квітка лаванди», де основним сюжетом є боротьба жінки за своє кохання та символічне «переродження» чудовиська. Чоловічі «казки стосунків» – це російські «Царівна жабка», «Мар'я Моріївна», «Царівна Несміяна», датська «Санний потяг», норвезька «Принцеса з Кришталевої гори» та ін., основне завдання яких – пройти випробування, яке назначає дівчина чи жінка: чи то її розсмішити, чи то відгадати загадку, чи то її розшукати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням «казок стосунків», тобто теорією кохання як сюжетної історії, займався відомий американський психолог Р. Стернберг, де згідно з його концепцією кожен із нас несвідомо керується певним сценарієм або «казкою» у стосунках. Він виділив 26 основних сюжетів (наприклад, «Казка про принца та Попелюшку», «Стосунки – бізнес», «Стосунки – мистецтво», «Кохання як війна» тощо), і якщо у партнерів кардинально різні «сюжети» (моделі), стосунки зазвичай руйнуються [9]. К. Г. Юнг та його послідовники аналізували казки через архетипи колективного несвідомого, пояснюючи, як чоловічі (Анімус) та жіночі (Аніма) образи з казок формують вибір реального партнера [8]. Е. Берн, засновник трансактного аналізу, досліджував «життєві сценарії» і довів, що люди часто несвідомо проживають у дорослих стосунках сюжети відомих казок (наприклад, сценарій Червоної Шапочки, Попелюшки чи Сплячої красуні) [1]. Юнгіанська психоаналітикиня К. П. Естес у праці «Жінки, що біжать із вовками» детально дослідила жіночі архетипи та міфи у контексті стосунків та самоідентифікації [3]. Дослідниця у своїй праці аналізує Архетип Дикої Жінки, який трактує як

інстинктивну силу з даром передбачування та таємними знаннями. Це жінка, яка «живе на краю часу» або «на краю світу».

У сучасній український науковій літературі є праці, присвячені архетипічним образам та їх психолінгвістичному аналізу [6; 7], структурно-функціональному аналізу архетипу культурного героя [4] та його базовим міфологемам [2], актуалізації архетипу героя в період українського воєнного спротиву. Поряд зі значною теоретичною розробленістю зазначеної проблеми існує певний дефіцит наукової інформації щодо впливу даних архетипів на поведінку особистості, розроблення психотерапевтичних методів.

Мета статті – виявити та проаналізувати основні архетипічні ініціаційні сюжети, які стосуються кризи значимих стосунків із протилежною статтю, та виявити їхній вплив на становлення особистості.

Основний виклад матеріалу. Розглянемо архетипічні сюжети *кризи значимих партнерських стосунків,* тобто кризи, де основним завданням є побудова взаємовідносин із протилежною статтю, при цьому їх також можна умовно поділити на чоловічі та жіночі.

У фольклорі архетип Великої матері часто виявляється в казках про ініціацію героя у образі мачухи або відьми. У таких оповіданнях головна героїня зазвичай без рідної матері: вона або не згадується, або помирає. Натомість часто присутня мачуха, яка змальована як зла відьма та чарівниця. Наприклад, у німецькій казці «Пані Метелиця» в інтерпретації братів Грімм мачуха намагається позбутися дівчини, відправляючи її у колодязь, де та знаходить роботу у відьми. У французькій казці Шарля Перро «Попелюшка» мачуха змушує дівчину виконувати найважчу роботу і спати в попелі. В українській казці «Дідова дочка та бабина дочка» мачуха відправляє пасербицю працювати у відьми, виконуючи всю брудну роботу. У російській казці «Василиса Прекрасна» зі збірки О. Афанасьєва мачуха посилає дівчину в ліс до Баби Яги. У словацькій казці «Дванадцять місяців» мачуха дає пасербиці нездійсненні завдання – принести з лісу фіалки, суниці й червоні яблука посеред зими. Як видно, героїня проходить через важкі випробування, які є свідченням дівочих ініціаційних ритуалів – освоєння жіночих обов'язків: варіння їжі, прядіння, прибирання.

Розглянемо основні етапи жіночих казок стосунків на прикладі шведської казки «Три чарівні листочки».

Перший етап – «вихід із зони комфорту». Зав’язки всіх казок починаються з прохання молодшої улюбленої доньки до батька привезти чудернацький подарунок: три чарівні листочки, червону квіточку, пір’ячко, що на символічному рівні свідчить про інфантильний погляд на життя. Батько, який до нестями любить свою молодшу доньку, виконує її бажання та надає обіцянку віддати щось важливе, не підозрюючи, що розплачуватися доведеться саме доньці. Це перший важливий урок: за свої бажання потрібно платити саме цій людині, ілюзії та нереальні очікування призводять до кризової ситуації. Так, дівчина йде жити до Чудовиська, проте вона існує в ілюзорному світі, не бачить істинного обличчя свого судженого. Усі її бажання виконуються, ніяких труднощів вона не відчуває, займає пасивну жертовну позицію і змирюється з оточуючою дійсністю. Вона отримує лише одну заборону – не може бачити обличчя чоловіка: «Якщо ти не будеш цікавитися, який я на вигляд, та судити-рядити про мене з людьми, якщо станеш мені вірною дружиною, я позбудуся відьминих чар». Певний час це її не турбує, а дискомфорт вона починає відчувати тоді, коли наївно поділилася таємницею із сестрами та мачухою, які із заздрощів зародили сумніви у її душі, і вона вирішує порушити заборону. Це наступний важливий урок – невміння оцінити істинні мотиви оточуючих, довіра до яких часто завершується зрадою. І водночас порушення заборони змусило її «вийти із зони комфорту», оскільки в житті часто наступає момент, коли необхідно реально подивитися на речі, навіть якщо при цьому стає боляче. На нашу думку, героїня поступово дорослішає, вона хоче долучитися до таємниці важливого для неї іншого, вона вже не хоче як маленька дівчинка сліпо виконувати накази, не розуміючи їх. І розплачується за це: її замок щезає, чоловік стає сліпим, а потім узагалі його забирає відьма.

Другий етап – «пошук союзників» – коли героїня приймає важке рішення боротися та шукати втраченого чоловіка, хоча могла б цього не робити, тобто вона усвідомлює, що для неї це важливо. І тут основним важливим уроком цього етапу є звернення до старшої мудрої жінки: вона приходить по допомогу до старих тролих, вона вже не боїться розповідати про свої негаразди, вона шукає поради та шляхів виходу: «Зазирнула принцеса до печери і бачить: вогонь в осередку палає, а навколо величезні тролі з довгими хвилями так і кишать. У кутку стара-престара, страшна-престрашна гірська тролиха сидить. Очі полум’ям горять, брови, мов ліс, – темні та густі, рота до вух». Тролиха, так само як і відьма, «дуже тямуща й знає все, що від людей приховано». На символічному рівні героїня звертається до архетипу «знаючої» старійшини жіночого роду, вона хоче отримати досвід поколінь та знання, які

допоможуть їй «вибороти» своє кохання. Тролихи дають їй у допомогу чарівні предмети: шовковий гаманець, ткацький станок та веретено із чистого золота. Символічними є й ці предмети. Так, гаманець, де ми тримаємо не лише гроші, а й фото та картки, – це наша ідентичність, цілісність, зрілість. Ткацький станок, де кожен може самостійно виробляти різноманітні візерунки, уособлює інструмент побудови життя, коли людина власноруч розробляє життєвий сценарій. Веретено, яке вертиться і на нього намотуються нитки, – це символ «рушійної сили», внутрішнього ресурсу, який змушує нас рухатися вперед. Отже, на нашу думку, казки підказують психологічні ресурси, які необхідно віднайти для подолання кризових життєвих ситуацій: зріла ідентичність, тобто емоційна та фінансова незалежність у судженнях (гаманець); самостійність у прийнятті рішень, коли людина бере відповідальність за своє життя на себе (ткацький станок); внутрішня рушійна сила, тобто активна життєва позиція (веретено).

Третій етап – «випробування»: у жіночих казках це часто боротьба із суперницею-відьмою, яка настільки зачаровує принца, що він забуває про дружину. При цьому у казці чітко вказується, що зовні відьма виграє перед принцесою: «Увійшла вона у ворота, а назустріч їй жінка – могутня, статна, у червоній сукні, золотом шитій, іде. «Мабуть, це відьма і є», – подумала принцеса. Сама принцеса вже давно обносилася: сукня порвана, черевики – потерті». Окрім того, відьма дуже хоче мати всі принцесині чарівні знаряддя, вона погоджується дати дозвіл побачити принца за те, що принцеса віддасть їй гаманець, веретено та ткацький станок. На символічному рівні це означає, що відьма хоче заволодіти внутрішніми ресурсами принцеси, оскільки однією зовнішністю принца не завоюєш, що вона чудово розуміє. І відьма робить помилку: оскільки вона не впевнена, що потрібна принцу сама по собі, вона намагається бути подібною на принцесу, чим і втрачає свою індивідуальність. Цією помилкою суперниці скористалася принцеса, вона вже розуміє, у чому саме її сила та слабкість відьми, тобто вона змогла реально оцінити не лише слабкі та сильні боки супротивника, а й свої. І тут казка дає нам основний урок: принц розчулився та згадав дружину лише тоді, коли вона почала з ним говорити та розказала про свої митарства: «Зрозумів тут принц, як його дружина страждала». Основний меседж: лише розмовляючи про свої бажання, страхи, сумніви та біль, можна побудувати довірливі стосунки, оскільки, якщо людина мовчить та не повідомляє про те, що її не влаштовує, це часто свідчить про її страх бути відторгнутим. А говорити може лише та людина, яка впевнена, що її кохають, тобто сприймають такою, якою вона є.

У контексті чоловічих ініціаційних казок, які переважно фокусуються на взаємодії головного героя із зовнішніми загрозами задля захисту коханих, сім'ї чи народу, центральним конфліктом виступає перемога над уособленим злом. У цих наративах, типовим чином представлених в українських казках, таких як «Котигорошко», «Кирило Кожум'яка» та багатьох інших, розкривається тематика боротьби з чудовиськами різної природи: драконами, зміями, тролями, чи кощеями безсмертним. Серед аналогічних сюжетів в інших культурах можна вказати на класичні сюжети з білоруських билин, казок зі скандинавського регіону та інших частин світу. Значущим елементом цих історій є те, що герої не завжди відповідають стереотипам про фізичну силу; часто вони починають свій шлях у ролі соціально маргіналізованих персонажів, таких як Іван-дурак чи Замухришка, або ж мають незвичне походження, наприклад народжені з горошини в казці про «Котигорошка» або з ягідки в китайській історії про «Золоту сопілку». Це символізує їх близькість до звичайних людей і підкреслює мотив простоти та земного походження. Герої казок долають ворога або через свою фізичну міць і відвагу (як у випадку з Котигорошком або Іллею Муромцем) або ж за допомогою хитрості й кмітливості (наприклад, Іван Побиван або Крістофер із Драгегольма). Деякі наративи зосереджені на милосерді героїв, що дає змогу зробити ворога союзником (як у випадку з Іваном-богатирем чи персонажем китайської казки «Замориш»). Інші розповіді акцентують на важливості знаходження союзників для спільної боротьби, що бачимо у казках про «Івана-царевича та Сірого вовка» чи шведське «Замухришка». Таким чином, чоловічі ініціаційні казки на базовому символічному рівні відображають процес дорослішання головного героя через подолання зовнішніх і внутрішніх перешкод.

Розглянемо основні етапи чоловічих казок стосунків на прикладі казки «Царівна-жабка». Перший етап – «вихід із зони комфорту». Казка розпочинається з вибору нареченої, коли цар-батько дав завдання синам вистрелити з лука, і куди стріла попаде, там і свататися. Старший узяв у дружини бояриню, середній – доньку купця, а у молодшого сина стріла попала на болото, і він був змушений узяти собі за дружину жабеня. Потім розпочалося випробування жінок: їм потрібно було довести своє вміння пекти хліб, килим ткати, підтримувати товариство. Жабка знімала свою шкірку та перетворювалася на принцесу Василису Пре-

мудру. На цьому етапі Іван-царевич поводиться інфантильно та пасивно: не він вибирає собі дружину, погоджується одружитися з жабеням, губиться, коли потрібно виконати завдання батька. Усі проблеми вирішує Василина Премудра, вона і завдання вирішує, і на гостюванні себе представила у вигідному світлі, і чоловіка заспокоювала, при цьому ні допомоги, ні ініціативи від Івана-царевича не було, тобто вона виступає у ролі сильної жінки при незрілому чоловіку. Проте Іван-царевич вирішив прийняти самостійне рішення – спалив жаб'ячу шкірку дружини без її відома, тобто на символічному рівні вирішив довідатися її таємницю, і поплатився за це. І Василина Премудра зникає, вона таким чином, з одного боку, карає чоловіка, з іншого – спонукає його діяти самостійно: «А тепер прощай, шукай мене за тридев'ять земель, за тридев'ять морів, у тридесятому царстві, у соняшниковій державі, біля Кощія Безсмертного. Як три пари залізних чобіт зносиш, як три залізні хліби погризеш, тільки тоді знайдеш мене».

Другий етап казки – «пошук союзників» – починається тоді, коли Іван-царевич сам приймає рішення шукати дружину, тобто проявляє активність та наполегливість («зносив дві пар залізних чобіт»). У своїх мандрах він зустрічає старця, ділиться з ним своїми бідами та просить поради. Дідок дає Івану-царевичу важливий меседж: «Ех, Іване-царевичу, – каже дідок, – навіщо ж ти жаб'ячу шкіру спалив? Не ти її одягнув, не тобі її й знімати було!». Казка підказує нам важливий урок: учинки, які зачіпають особистий простір іншого, потрібно узгоджувати, не можна «догнати та причинити добро», оскільки можна знищити щось важливе, адже ми не знаємо істинних мотивів та потреб інших людей, навіть наших близьких. Цікавим є й те, що саме старець відправляє його до Баби Яги, даючи моток ниток. На символічному рівні це уособлює звернення до старійшини роду чоловічої статі, до досвіду, проте у стосунках із жінкою важлива порада старійшини саме жіночого роду, тому і відправляють царевича до відьми, тобто «відаючої». Баба Яга героя напоїла, накормила, у баньці попарила, а потім уже розказала, як із Кощієм справитися: «Його смерть – на кінці голки, та голка в яйці, те яйце – у качці, та качка – у зайці, той заєць – у кованій скрині, а та скриня – на вершині старого дуба. А дуб той у дрімучому лісі росте». Баба Яга як «відаюча мати» дала знання, проте спосіб царевич змушений був шукати сам. І тут важливими моментами виступають його доброта та вміння співпереживати: він пошкодував та не вбив ведмедя, селезня та зайця, хоча і був голодним, зглянувся над щукою та кинув її у море.

Третій етап – «випробування» – доволі коротко розглядається у казці, проте наголошується, що за допомогою союзників-звірів (ведмедя, зайця, селезня та щуки), яким Іван-царевич зробив добро, він зміг віднайти Кощієву смерть, і таким чином пройти випробування, яке поставила перед ним Василіса Премудра: «Ну, Іване-царевичу, зумів ти мене знайти-розшукати, тепер я твоя весь вік буду!». На символічному рівні це випробування, з одного боку, ініціація, адже заставило Івана-царевича проявити наполегливість, рішучість та вміння налагоджувати контакти з оточуючими, тобто подорослішати на навчитися приймати рішення самостійно, з іншого – сепарація від значимих сильних близьких, адже пройти цей важкий шлях він був змушений самостійно без допомоги батьків та дружини.

Висновки. Отже, «казки стосунків», як чоловічі, так і жіночі, можна знову ж таки умовно поділити на три етапи. Перший – «вихід із зони комфорту» – пов'язаний з інфантильністю героя чи героїні, що призвела до порушення заборони, яка зачіпає значимі інтереси та особистий простір партнера. За це партнер «зникає», тобто символічно віддаляється від героя. Другий етап – «пошук союзників» – передбачає усвідомлення про важливість іншого та прийняття самостійного рішення про боротьбу за повернення стосунків. Знаряддями на цьому етапі виступають: звернення до досвіду поколінь; переосмислення цінностей для розроблення життєвого сценарію; уміння проявляти емпатійність, що дає можливість знайти помічників. Третій – «випробування» – це боротьба із суперницею чи суперником, де важливим є прояв «необхідності у партнері», тобто доказ його важливості для героя.

Використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Конфлікт інтересів. Автор Р. І. Сірко є членом редакційної колегії журналу. Для забезпечення незалежності редакційного процесу рукопис розглядався редактором, який не мав конфлікту інтересів з автором. Автор не брав участі у відборі рецензентів, процесі рецензування та прийнятті рішення щодо публікації статті. Рукопис пройшов стандартну процедуру подвійного сліпого рецензування.

Список літератури:

1. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 256 с.
2. Дідух М. Л. Феномен етнічної індивідуації. Київ ; Ніжин: Вид. Лисенко М. М., 2015. 304 с.
3. Естес К. П. Жінки, що біжать із вовками. Архетип Дикої жінки у міфах та легендах / пер. з

англ. Н. Трохим. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 592 с.

4. Ковтун Н. М. Структурно-функціональний аналіз архетипу культурного героя : монографія. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. 182 с.

5. Осадча Л. В., Чуріна Д. К., Григоришин Д. С. Актуалізація архетипу героя в період українського воєнного спротиву 2014–2024 рр. на прикладі київських муралів. *Культурологічний альманах*. 2024. № 4. С. 355–362. DOI: https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.4.43

6. Сірко Р., Слободяник В. Архетипічний образ відьми у жіночих ініціаційних сюжетах казкотерапії. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2022. № 3. С. 18–29. DOI: https://doi.org/10.20998/2078-7782.2022.3.02

7. Сірко Р., Слободяник В. Психолінгвістичний аналіз демонічних чоловічих архетипічних образів. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*. 2022. № 10 (15). С. 547–558. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-10(15)-547-559

8. Юнг К. Г. Архетипи та колективне несвідоме. Київ : Астролябія, 2018. 608 с.

9. Sternberg R. J. A triangular theory of love. *Psychological Review*. 1986. V. 93 (2). P. 119–135.

References:

1. Bern, E. (2016). Ihry, u yaki hraiut liudy [Games people play]. Kharkiv: Klub Simeinoho Dozvillia. 256 p. [in Ukrainian].

2. Didukh, M. L. (2015). Fenomen etnichnoi indyviduatsii [The phenomenon of ethnic individuation]. Kyiv; Nizhyn: Vyd. Lysenko M. M. 304 p. [in Ukrainian].

3. Estes, K. P. (2019). Zhinky, shcho bizhat z vovkamy. Arkhetyp Dykoi zhinky u mifakh ta lehendakh [Women who run with the wolves: The archetype of the Wild Woman in myths and legends] (N. Trokhym, Trans.). Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva. 592 p. [in Ukrainian].

4. Kovtun, N. M. (2019). Strukturno-funktsionalnyi analiz arkhetypu kulturnoho heroia: monohrafiia [Structural and functional analysis of the archetype of the cultural hero: Monograph]. Zhytomyr: Vydavnytstvo ZhDU im. Ivana Franka. 182 p. [in Ukrainian].

5. Osadcha, L. V., Churina, D. K., Hryhoryshyn, D. S. (2024). Aktualizatsiia arkhetypu heroia v period ukrainskoho voiennoho sprotyvu 2014–2024 rr. na prykladi kyivskykh muraliv [Actualization of the hero archetype during the Ukrainian military resistance of 2014–2024 on the example of Kyiv murals]. Kulturolohichnyi almanakh, 4, 355–362. https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.4.43 [in Ukrainian].

6. Sirko, R., Slobodianyk, V. (2022). Arkhetypichnyi obraz vidmy u zhinochykh initsiatsiinykh siuzhetakh kazkoterapii [The archetypal image of the witch in women's initiation plots of fairy-tale therapy]. Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy: filosofiia, psykholohiia, pedahohika, sotsiolohiia, 3, 18–29. https://doi.org/10.20998/2078-7782.2022.3.02 [in Ukrainian].

7. Sirko, R., Slobodianyk, V. (2022). Psykholinhvistychnyi analiz demonichnykh cholovichykh arkhetypichnykh obraziv [Psycholinguistic analysis of demonic male archetypal images]. Perspektyvy ta innovatsii nauky (Seriia «Pedahohika», Seriia «Psykholohiia», Seriia «Medytsyna»), 10 (15), 547–558. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-10(15)-547-559 [in Ukrainian].

8. Jung, C. G. (2018). Arkhetypy ta kolektyvne nesvidome [Archetypes and the collective unconscious]. Kyiv: Astroliabiia. 608 p. [in Ukrainian].

9. Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. Psychological Review, 93(2), 119–135.

© Р. І. Сірко, В. І. Слободяник, Ю. А. Левченко

Оглядова стаття

Дата першого надходження статті до видання: 25.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.10.2026